BETROKKENHEIDSPLAN – WINNINGSPLAN GRIJPSKERK

Datum: 22 oktober 2026
Organisatie: Nederlandse Aardolie Maatschappij bv
EP-number: EP202607224999

Introductie

De NAM is voornemens een Winningsplan in te dienen voor het voorkomen Grijpskerk. Het Winningsplan voorziet in de winning van het kussengas uit het Grijpskerk gasveld, na beëindiging van de opslagfunctie van de Underground Gas Storage (UGS) Grijpskerk.

Samenvatting voornemen Winningsplan

Het Winningsplan voorziet in de winning van kussengas uit het gasveld Grijpskerk na het stoppen van de opslagfunctie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de bestaande infrastructuur. De winning maakt onderdeel uit van het bredere afbouwtraject van laagcalorische capaciteitsmiddelen.

Achtergrondinformatie Context

Het Grijpskerk gasveld is ontdekt in 1990. Het veld is in 1992 in productie genomen en heeft tot 1995 geproduceerd als een van de kleine gasvelden zoals we die in Nederland kennen. In 1995 is de productie gestopt, waarna de bovengrondse installatie is aangepast voor de inzet van het veld als gasopslag. In februari 1997 is het eerste gas geïnjecteerd.

Al bijna 30 jaar is UGS Grijpskerk een vertrouwd beeld in de omgeving van Grijpskerk. In eerste instantie als opslag voor hoogcalorisch aardgas uit de kleine velden. In 2022 is de opslag, op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en klimaat (EZK), omgezet naar een opslag voor laagcalorisch aardgas. Als laagcalorische opslag heeft de UGS Grijpskerk de reservefunctie van het Groningenveld overgenomen, waardoor het Groningenveld in 2024 definitief kon worden gesloten.

Laagcalorisch aardgas wordt vooral gebruikt door de Nederlandse huishoudens en andere kleinverbruikers. De vraag naar laagcalorisch aardgas neemt door verduurzaming van de huishoudens af. Met de doelmatige en efficiënte inzet van de laagcalorische capaciteitsmiddelen als uitgangspunt is daarom een afbouwtraject van start gegaan, waarbij deze middelen stapsgewijs worden afgebouwd.

De productie van het kussengas in Grijpskerk is de laatste stap in dit afbouwtraject. Een traject dat in 2022 van start is gegaan met de conversie van UGS Grijpskerk naar laagcalorische opslag, gevolgd door de sluiting van het Groningenveld en de productie van het kussengas in Norg waarvoor NAM op 1 september 2023 een winningsplan heeft ingediend. Tijdens de winning van kussengas levert de productie uit het Grijpskerk gasveld een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse energievoorziening.

Afbakening betrokkenheidsgebied
Het betrokkenheidsgebied voor dit Winningsplan kent in feite twee definities. In de eerste plaats is dat het gebied dat zich beperkt tot het gebied binnen de contouren van het gasveld. Dit gebied ligt voor het grootste gedeelte binnen de Gemeente Westerkwartier en een klein puntje in het noorden van het gasveld binnen de gemeente Noardeast-Fryslân.

Onderstaande foto, met het Grijpskerk gasveld centraal in het midden van de afbeelding, geeft een overzicht. De omliggende velden, nog gedeeltelijk op de foto te zien, worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Dit is de afbakening die ook voor andere winningsplannen wordt gebruikt.

Echter, binnen het omgevingstraject Grijpskerk Norg dat, gekoppeld is aan het afbouwtraject Laagcalorische capaciteitsmiddelen wordt gesprek met een breder gebied gevoerd. Dit omgevingstraject dat in 2020 is gestart, is opgezet door de vier initiatiefnemers: het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG), de gemeenten Noordenveld en Westerkwartier en de NAM. In dit traject spreken de vier partijen, aan zogenaamde omgevingstafels met vertegenwoordigers van meerdere dorpsbelangen organisaties, waaronder de vertegenwoordigers van de dorpen binnen de contouren van het gasveld.

Dit is een “breed publiekelijk gesprek” over de actuele en toekomstige gaswinning- en opslagactiviteiten, bestaande zorgen, aanvullende monitoring en een mogelijke investeringsagenda (lees: batendeling) voor de regio. NAM’s voornemen tot het winnen van het kussengas in Grijpskerk is bij de partijen bekend. Een overzicht van deze gesprekken en verslaglegging van deze gesprekken is terug te vinden op de website van het omgevingstraject Over de site | Omgevingstraject Grijpskerk Norg

In 2025 is binnen dit traject door de vier initiërende partijen het Toezeggingendocument Aanvullende Monitoring ondertekend. Deze toezeggingen voorzien in de realisatie van een aanvullend monitoringsplan voor zowel de omgeving van UGS Norg als UGS Grijpskerk. Het plan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking en afstemming met de omgevingstafels. De realisatie van het monitoringsplan wordt eind 2026 verwacht waarna, naar verwachting eind 2027 voor het eerst gerapporteerd zal worden aan de omgeving.

Hoewel inzichten over de afhandeling van mogelijke schade worden gedeeld in de gesprekken aan de omgevingstafel, is de afhandeling van mogelijke schade geen onderdeel van het omgevingstraject. Schadeafhandeling verloopt via bestaande structuren, met het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) als coördinerende en uitvoerende organisatie.

Het gesprek met de omgeving over de winning van het kussengas Grijpskerk zal, gelijk aan de situatie voor de winning van het kussengas in Norg, verlopen via het omgevingstraject Grijpskerk Norg.

Belanghebbenden overzicht
Onderstaande tabel geeft een overzicht van de betrokken organisaties en relevante belanghebbenden.

Tabel 1 Overzicht van belanghebbenden

Organisatie / Belanghebbende	**Rol**	**Wijze van informeren & betrokkenheid**
Centrale overheden		
Ministerie van Klimaat & Groene Groei (KGG)	Bevoegd gezag & Mede-initiatiefnemers omgevingstraject Norg Grijpskerk	Via de reguliere overlegstructuren van het omgevingstraject Norg Grijpskerk Via formele instemmingsverzoek Winningsplan Grijpskerk
Regionale overheden		
Provincie Groningen	Adviserende rol richting Bevoegd gezag	Via reguliere stakeholder gesprekken
Provincie Fryslân	Adviserende rol richting bevoegd gezag	Via reguliere stakeholder gesprekken
Waterschap Noorderzijlvest	Adviserende rol richting bevoegd gezag	Via reguliere stakeholder gesprekken
Wetterskip Fryslân	Adviserende rol richting bevoegd gezag.	Via reguliere stakeholder gesprekken
Locale overheden		
Gemeente Westerkwartier	Adviserende rol richting bevoegd gezag Mede-initiatiefnemer omgevingstraject Norg Grijpskerk	Via de reguliere overlegstructuren van het omgevingstraject Norg Grijpskerk en reguliere stakeholder gesprekken
Gemeente Noardeast-Fryslân	Adviserende rol richting bevoegd gezag	Via reguliere stakeholder gesprekken.

Omgeving		
Dorpsbelangen organisaties: Grijpskerk, Kommerzijl, Niezijl, Pieterzijl, Munnekezijl Warfstermolen, Niehove, Visvliet	Vertegenwoordiger bewonersorganisatie van de genoemde dorpen	Via het omgevingstraject in afstemming met de vier initiërende partijen
Ondernemersvereniging Grijpskerk	Vertegenwoordigers ondernemersvereniging	Via het omgevingstraject in afstemming met de vier initiërende partijen
Grondeigenaren		Via het omgevingstraject in afstemming met de vier initiërende partijen
Direct omwonenden	Vertegenwoordigt via de dorpsbelangen organisaties Kommerzijl en Grijpskerk	Via het omgevingstraject in afstemming met de vier initiërende partijen.
Indirect belanghebbenden/ geïnteresseerden		
Leden omgevingstraject Norg Grijpskerk gerelateerd aan Norg Gasveld	Individuele bewoners uit de omgeving	Via het omgevingstraject in afstemming met de vier initiërende partijen

Wijze van Betrokkenheid
Het indienen van het winningsplan voor de winning van het Kussengas Grijpskerk is vanaf het begin in 2020 onderdeel van het afbouwtraject laagcalorische capaciteitsmiddelen. De huidige ontwikkelingen in de markt rond het opslaan van gas en benodigde doorlooptijd voor de beoordeling en de besluitvorming over winningsplannen in het algemeen, maakt dat NAM heeft besloten het Winningsplan Grijpskerk in te dienen.

De aankondiging dat NAM het winningsplan heeft ingediend valt samen met het moment van indienen. In de bijeenkomsten van de Omgevingstafels zullen updates door EZK met betrekking tot de formele procedures rondom deze indiening van het Winningsplan een vast onderdeel van de agenda vormen. Het gesprek over, wensen en verwachtingen zal eveneens via het Omgevingstraject worden opgepakt.

Batendeling
De winning van het kussengas uit het Grijpskerk gasveld betreft nieuwe winning. Er zal dan ook een batendelingsprogramma worden gekoppeld aan deze winning. Dit wordt in afstemming tussen de initiërende partijen binnen het omgevingstraject verder vormgegeven, vergelijkbaar met de aanpak voor de batendeling Norg.

Plan van aanpak

- Vanaf het begin van het omgevingstraject heeft de NAM aangegeven dat de indiening van het Winningsplan onderdeel is van het project. Hierbij is de de toezegging gedaan dat we hier transparant over zullen zijn. De partijen worden gelijk met het indienen geïnformeerd.
- Decentrale overheden - niet deelnemend aan de omgevingstafels - worden separaat op de hoogte gesteld van indiening.

- Na het indienen wordt het Betrokkenheidsplan gedeeld met de deelnemers aan het omgevingstraject Norg Grijpskerk.
- Tot het voorlopig besluit over het Winningsplan, verzorgt EZK de coördinatie en communicatie over de procedurele kant van het Winningsplan proces.
- In deze fase vindt er vanuit NAM geen tussentijdse interactie plaats over de inhoud van het Winningsplan. Desgevraagd door EZK, zal NAM vragen beantwoorden.
- EZK verzorgt een regelmatige update via het reguliere omgevingstraject Grijpskerk Norg.
- Na voorlopige besluitvorming, worden tijdens de inspraakperiode onder regie van EZK, informatiebijeenkomsten verzorgd.
- De tussenliggende stappen en vervolgacties na besluit over het winningsplan Grijpskerk, bijvoorbeeld in relatie tot de investeringsagenda, worden in samenspraak met de deelnemende partijen aan de omgevingstafel en de initiërende partijen vastgesteld.

Contactgegevens

Voor nadere informatie kan contact worden opgenomen met:
Nederlandse Aardolie Maatschappij - nam-communicatie@shell.com